

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
2010/9543-MOR

Dato
07.10.2010

Høring - utkast til forskrift om endringer i forskrift om unntak fra konkurranseloven § 10 for samarbeid ved omsetning av bøker

Vi viser til brev av 30.08.10 med utkast til forskrift om endringer i *forskrift om unntak fra konkurranseloven § 10 for samarbeid ved omsetning av bøker*.

Bokavtalen mellom Den norske Bokhandlerforening og Den norske Forleggerforening regulerer konkurranseforhold for omsetning av bøker i Norge. Avtalen er et virkemiddel for å bevare og utvikle norsk språk og litteratur. Den skal fremme kultur- og kunnskapsformidling, stimulere leseinteresse og kunnskapstilegnelse og bidra til å styrke norsk språk og skriftkultur. Den skal bidra til å opprettholde en effektiv norsk bokutgivelse med bredde i emner og kvalitet.

I år utløper Bokavtalen, bransjeavtalen som gir forlagene anledning til å sette en fastpris på bøker frem til 30. april året etter utgivelse. Konkurransetilsynet har lagt inn protester, men har ikke fått gjennomslag hos Kulturministeren når det gjelder skjønnlitteratur og generell litteratur. Ministeren støtter Konkurransetilsynets argumenter for å fjerne fastprisen på akademisk litteratur. Det hevdes at det ikke er sterke nok språkpolitiske argumenter for å opprettholde fastpris for fagbøker for høyere utdanning. Ministeren viser for øvrig til at de akademiske miljøene nå er pålagt å styrke fagspråkets posisjon, gjennom en egen bestemmelse i den nye loven for universiteter og høyskoler.

I stortingsmeldingen om språkpolitikken, *Mål og mening*, omtales institusjonene innenfor forskning og høyere utdanning som viktige for å sikre stillingen for norsk som et komplett, samfunnsbærende nasjonalspråk. Å verne om tilgang til norskspråklig studielitteratur nevnes som mål i meldingen, og fastpris for fag- og lærebøker til høyere utdanning trekkes frem som viktig virkemiddel for å nå dette målet. Det heter: "Fastprisordninga synes å fungera som eit stabiliserande element i ein sårbar bokmarknad. Dette er bakgrunnen for at regjeringa vil halda fast ved det etablerte fastprissamarbeidet for produksjon av fag- og lærebøker til høgare utdanning."

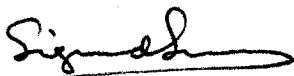
Språkmeldingen ble vedtatt i Stortinget 28. april 2009. Fastprisordningen for fagbøker ble forlenget ut 2010. I lys av dette er det grunnlag for å stille spørsmål ved om beslutningen om å fjerne fastprisen er vel begrunnet. Den norske bokavtalen er i utgangspunktet en av de mest liberale i Europa, til tross for at norsk er et lite språk. Andre EU-land går motsatt vei og strammer inn ordninger for å beskytte eget språk og kulturelle identitet.

Vi vil peke på en rekke viktige argumenter for å beholde fastprisen på faglitteratur:

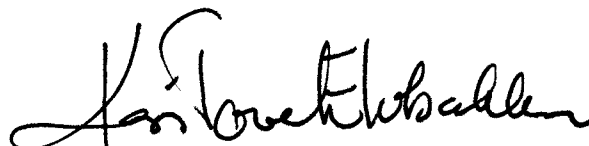
- Bokgruppe 2, akademisk faglitteratur, er bærebjelken i utvikling og vedlikehold av norsk fagterminologi, både for bokmål og nynorsk

- Bøkene i gruppe 2 (fagbøker) har en vesentlig lengre salgsperiode enn skjønnlitteratur og generell litteratur, og opplagene selges gjerne over flere år. Fastpris sikrer at det skal være mulig å selge bøker over tid
- Faglitteratur er utsatt for hard konkurranse med utenlandske og framfor alt engelske bøker. Andelen utenlandsk faglitteratur er allerede om lag 50% i akademiske bokhandlere
- I tillegg til import gjennom Unipa Import, er det en stor andel privat import, direkte til lesere, blant annet fra utenlandske nettbokhandlere. Fritaket for moms gjør at bøkene kan importeres fritt, og det er ingen faste utsalgspriser på importerte bøker
- Frie priser på faglitteratur vil føre til en ytterligere liberalisering og kommersialisering av fagbokmarkedet. Noen få besteselgere vil få lavere priser, mens det er grunn til å frykte at prisen på smal litteratur vil gå opp, og det vil bli vanskeligere å utgi slike bøker
- Erfaringer fra andre land som har frie priser på faglitteratur, viser at bøkene blir dyrere. Kostnadene er viktige i markedet og høyere priser på fagbøker kan føre til færre utgivelser av norske fagbøker.
- Fri pris kan medføre at de store generelle bokhandlerkjedene setter ned prisen på de bestselgende pensumtitlene, uten å ta ansvar for å selge den smale faglitteraturen. Dette kan føre til at det blir dyrere bøker for studenter og fagpersonell innenfor fag med færre mindre fagmiljø og smalere profil.

Universitetet i Bergen vil framheve betydningen av at det er rammebetingelser som sikrer bredden i norskspråklig faglitteratur i alle fag. Dette arbeider vi med, blant annet som oppfølging av universitetets språkpolitikk.

Sigmund Grønmo
rektor

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Kopi: Kunnskapsdepartementet